

Thằng Ngốc

Đình Công Bình

Thật ra, nó có tên do cha mẹ đặt thật đẹp - Phạm Bảo Long, con rông quý của bố nó. Nhưng cho tới bây giờ, cái tên mà nó được người ta gọi nhiều nhất lại không phải là Long. Thay vào đó, nó đã trải qua rất nhiều tên khác nhau mà người ta đặt ra để gọi nó: Ngu, Ngốc, Mát, Tung Tung, Kờ, v.v. Chẳng hiểu tại sao người ta sàng đi, sàng lại rồi ngừng ở chữ Ngốc! Ngay cả anh chị của nó cũng gọi nó là Ngốc. Trong một lần bốc đồng, thằng Lân, anh nó, đã láo lếu đổi chữ “Bảo” trong tên đệm của nó thành chữ “Ngoc”, thế là nó trở thành Phạm (Ngoc) Long! Vài năm trôi qua, tiếng Việt của thằng Lân khá hơn, nên đã “đội mũ”, “đeo kiếm” để “Ngoc” chính thức trở thành “Ngốc”. Ông bà Phan, bố mẹ nó, mặc dầu cố tránh nhưng vì quen tai, lâu lâu cũng gọi nó là Ngốc.

Mà này, không những nó không giận mà ngược lại, nó có vẻ vui khi thấy người xung quanh có những trận cười khi gọi nó là Ngốc. Nói cho bằng đúng, trong trí khôn chậm chạp của nó, nó chả biết giận. Cho tới hôm nay, trí khôn trong thân hình gần 30 tuổi của nó tương đương với trí khôn của đứa bé 8, 9 tuổi.

Những mẩu đàm thoại hằng ngày giữa nó với anh chị hoặc bố mẹ đều là những câu đơn sơ, vô tội vạ. Những câu tiếng Việt “ba rọi”, ngây thơ của nó có lúc đã trở thành những câu nói thật tức cười. Ông bà Phan còn nhớ thời kỳ Lân, Lan, và nó mới học tiếng Việt, chúng nó thích ngồi xem những băng truyện cổ tích Việt Nam. Một hôm ba anh em đang xem phim với bố, tới đoạn nghe một nhân vật trong phim dùng chữ “cụ ông”, “cụ bà”, thằng Lân thắc mắc hỏi bố hai chữ đó có nghĩa là gì. Ông Phan ôn tồn:

- “Cụ” là một lời lễ phép được dùng khi nói chuyện với một người già, một “old person”.

Lập tức, thằng Lân nhìn bố rồi nói một cách khôi hài:

- Cụ Bố.

Vừa lúc đó thì bà Phan từ trong bếp bước vào phòng khách, chưa kịp nói gì thì thằng Ngốc đã đứng lên chỉ vào mẹ rồi nói lớn:

- Cụ Mẹ!

Bà Phan tá hỏa. Anh em thằng Ngốc chẳng hiểu tại sao mẹ giận. Riêng ông Phan thì vừa ôm bụng cười vừa giải thích. Bà Phan thở phào nhẹ nhõm sau khi biết rằng đó chỉ là một câu nói vô tội vạ, rất “ngố”, của thằng Ngốc.

Rồi thằng Ngọc cũng được cấp sách đi học. Cũng may mà nhà nước có chương trình học tập cho những đứa trẻ như nó. Nó cũng mang về những phiếu điểm và phần thưởng cuối năm nhưng bố mẹ nó chỉ xem cho qua rồi bỏ sang một bên. Cũng may mà nó không đủ khôn để nhận ra sự thất vọng của bố mẹ khi so sánh phiếu điểm của nó với của Lân và Lan, chị nó. Cũng may mà nó không nghe, hay ít nhất, không hiểu những lời than van của ông bà Phan khi nói về nó. Đối với ông bà, thì thằng Lân và con Lan rồi đây sẽ là niềm hãnh diện, sẽ là ông này bà nọ, sẽ có nhà cao cửa rộng, sẽ là điểm để ông bà tựa nương lúc tuổi già, còn thằng Ngọc thì chắc mãi mãi sẽ chỉ là một gánh nặng mà họ sẽ không bao giờ có hy vọng trút bỏ được!

Ngày tháng trôi qua, thằng Ngọc cứ thế ăn no chóng lớn. Trí óc nó chậm phát triển nhưng thân thể thì càng ngày càng nảy nở. Từ năm 14 tuổi nó đã cao hơn các anh chị nó cả cái đầu. Nó chẳng làm được những việc lớn nhưng ngược lại, rửa chén, quét nhà, rửa xe, nói chung là những việc lặt vặt không cần tính toán thì nó làm giỏi hơn cả Lân và Lan. Thằng Ngọc lại chẳng mấy khi bị bệnh. Một trong những niềm vui của nó là đi nhặt ống loong cho nhà thờ. Có những ngày mưa, nó ướt như chuột lột, thế mà nó chẳng ốm đau gì cả! Rồi khác với các anh chị và những đứa trẻ cùng tuổi, nó chẳng bao giờ đòi hỏi bố mẹ phải mua cho nó thứ gì. Đôi giày ba-ta và vài bộ quần áo mua trong Wal-Mart hoặc mua lại trong chợ bán đồ cũ cũng đã quá đủ. Thằng Ngọc chẳng màng tới những chuyện đã xảy ra hôm qua hay những bất trắc có thể đến ngày mai. Nó sống hoàn toàn cho hiện tại. Đó hình như cũng là mỗi đầu đón của bố mẹ nó.

Năm 19 tuổi thằng Ngọc “tốt nghiệp” trung học. Nó cũng đội mũ, mặc áo ra trường như các anh chị. Nó thấy bố mẹ, nhất là mẹ, rơm rớm nước mắt khi nó ôm mảnh bằng tốt nghiệp đến. Nó đâu có đủ trí khôn để phân tách xem đó là những giọt nước mắt vui hay buồn. Nó đâu biết rằng ngày Lân và Lan ra trường bố mẹ nó vui bao nhiêu thì sau buổi ra trường của nó, bố mẹ nó buồn bấy nhiêu. Có lẽ buồn nhất là vì bố mẹ nó không thể khoe với bất cứ ai là nó sẽ theo ngành gì và đã được trường nào nhận cho học. Mai đây, nó sẽ làm gì để sống? Ông bà sẽ phải nuôi, phải hầu hạ nó đến bao giờ? Khi ông bà về già, sau khi ông bà chết, thì ai sẽ nuôi nó?

Sau ngày “ra trường”, để nó loanh quanh ở nhà cũng thấy uổng, ông Phan bảo nó xuống tàu theo ông đi đánh tôm ở vịnh Mễ Tây Cơ. Nó không lái tàu được, không vá lưới được, nhưng ông nhận thấy công việc nhặt tôm và khuân vác thì nó làm bằng mấy người khác. Thêm vào đó, nó chẳng phàn nàn và cũng chẳng đòi hỏi “tiền phần” như những người làm công khác. Ngày qua ngày, nó chỉ biết ăn, ngủ, rồi nhặt tôm. Cuối tuần sau khi bán tôm xong, bố nó chở nó đi ăn McDonald’s rồi cho nó năm đồng. Nó cầm tiền về khoe mẹ rồi bỏ vào con heo đất để Chúa Nhật lại “mổ” heo mang lên bỏ vào thùng từ thiện trong nhà thờ - cái thói quen mà mẹ đã tập cho nó từ bé.

Đi biển với bố được năm năm thì trận bão Katrina thổi vào thành phố nơi gia đình nó cư ngụ. Sau những ngày chạy bão, gia đình nó trở về trong cảnh nhà tan tàu nát! Chẳng biết làm gì khác để sống, bố nó cố sửa lại con tàu để đi làm haul có tiền trang trải chi phí nhà cửa. Các anh chị của nó đã thành công, cả hai đều đã lập gia đình, công việc ngon lành, nhà lớn, xe hiệu nhưng khi bố hỏi mượn tiền để sửa lại căn nhà hư hại thì cô cậu thoái thác. Năn nỉ mãi, cô cậu gởi về cho bố mẹ được vài trăm bạc rồi im luôn! Nhìn lại những năm tháng ông bà hy sinh bòn nhặt từng đồng để gởi cho cô cậu trang trải tiền ăn, tiền học, tiền tiêu, tiền xe, tiền chung điện... Ông bà thở dài, tự an ủi, thôi, nước mắt chảy xuôi...

Với số tiền vay mượn và ít tiền giúp đỡ của chính phủ liên bang cùng với công sức của ông và thằng Ngốc, sau gần một năm sửa chữa, con tàu cũng ọc ạch chạy ra biển. Thôi, cứ sửa tạm để đi làm rồi khi có tiền sẽ tu bổ lại những chỗ còn tạm dùng được. Ông Phan tự an ủi thế.

Thả mề chĩa đầu tiên được vài tiếng, mặc dầu biết là nó không lái tàu được nhưng ông Phan cũng nhờ thằng Ngốc đứng cầm tay lái để con tàu khởi quay rồi ông và chú làm công ra phía sau kéo chĩa. Sóng khá lớn, con tàu vật vã trên ngọn sóng làm cho việc kéo chĩa thật khó khăn. Gần mười phút sau thì bọc tôm khổng lồ mới được đưa lên lơ lửng trên sàn tàu. Nhìn bọc bôm cá to bằng nửa chiếc xe hơi, ông Phan vui ra mặt. Vạn sự khởi đầu nan nhưng mề lưới đầu tiên mà trúng như thế này thì đúng là tổ đãi! Sau chuyến này chắc ông sẽ trả được một phần nợ, sắm sửa thêm được những thứ cần thiết, thậm chí ông có thể xỏ ra vài trăm đô tặng riêng vợ để bà Phan có thể mua được vài bộ quần áo thay thế cho những bộ đã bị bão cuốn đi. Hình dung khuôn mặt rạng rỡ của vợ khi cầm tiền đi shopping, ông quên cả sóng gió, quên cả mệt.

Bình thường nếu không có sóng gió, và khi bọc tôm đã được treo lủng lẳng trên sàn tàu, ông Phan chỉ cần cởi sợi dây cột đuôi bọc tôm thì khối tôm cá sẽ tuôn ra thành một đồng trên sàn tàu. Khỏ nổi sóng lớn quá. Bọc tôm cứ lác qua bên này, quật sang bên kia. Ông Phan cầm sợi dây thừng đã cột sẵn trên bọc tôm, cố giữ để nó đừng vùng vẫy theo ngọn sóng. Đang vật lộn với bọc tôm thì... ẦM, cây cần câu dùng để câu bọc tôm bị gãy. Nó gãy ở ngay đoạn ông chưa có tiền sửa!

- Lạy Chúa tô...i...

Tiếng la thất thanh chưa dứt thì bọc tôm cá ngàn cân quật ông Phan vào thành tàu. Đầu ông vẹo về một bên còn phần thân thể từ bụng trở xuống thì bị kẹt bên dưới túi tôm cá - tựa như con voi đè lên con nai gầy. Con tàu vẫn tiếp tục vùng vẫy. Cố gắng hết sức mà sau gần năm phút chú làm công vẫn không thể cứu ông Phan ra khỏi núi tôm cá. Ngoài thằng Ngốc ra thì chẳng ai có thể giúp chú trong lúc này. Chú làm công chạy vào phòng lái, vội vã cột lại dây để tay lái khởi quay rồi lôi thằng Ngốc ra phía sau cứu bố nó. Bình thường nó đã khỏe hơn người nhưng hôm nay, trong lúc khẩn cấp này,

hình như sức mạnh của thằng Ngọc được tăng lên gấp đôi. Nó hét đẩy rồi lại kéo bọc tôm để chú làm công tìm cách giải thoát bố nó. Khoảng gần năm phút sau hai chú cháu mới lôi được ông Phan ra khỏi đồng tôm cá và khênh ông trong phòng lái. Ông Phan vẫn bất tỉnh. Trong bộ quần áo ướt tanh mùi tôm cá, thân hình gầy gò đen đui của ông thoi thóp thở! Chú làm công đã liên lạc với Coast Guard và máy bay cấp cứu đang trực chỉ về phía con tàu khôn khéo. Một giờ sau thì ông Phan được trực thăng mang thẳng vào bệnh viện. Chú làm công lái con tàu và mang Ngọc về đất liền cho mẹ nó.

Kể từ ngày đó, Ông Phan bị liệt từ thắt lưng trở xuống. Hai cánh tay ông còn cử động được nhưng chỉ cử động một cách rất yếu ớt. Ngay cả việc dùng muỗng xúc cơm ông cũng phải nhờ đến bà Phan hoặc thằng Ngọc giúp. Rồi ông bà không có bảo hiểm nên tiền bán chiếc tàu cũng chỉ đủ trang trải ít chi phí trong vài tháng. Bà Phan bắt buộc phải trở lại công việc cạy sò, lột tôm cho một hãng bào chế hải sản gần nhà nhưng với số tiền thu nhập ít ỏi, cuộc sống gia đình ông bà vẫn thiếu trước hụt sau. Vài trăm ngàn nợ bệnh viện chẳng biết bao giờ mới trả được? Thông cảm với hoàn cảnh của ông bà Phan, bệnh viện đã cho ông bà cơ hội trả góp mỗi tháng vài trăm đồng. Nhưng mặc dù vài trăm, với tình trạng này, một ngày rất gần đây chắc ông bà Phan cũng đành phải chạy nợ! Thằng Lân và con Lan có mang gia đình về thăm nhưng được khoảng hai tuần thì cũng phải ai về nhà nấy.

Rồi thằng Ngọc lại có công việc mới. Sau vài tuần được mẹ chỉ dẫn, nó đã giúp được mẹ đút cơm, thay tã, bế bô cho mẹ tắm rửa, v.v. Những lúc cần mua bình sữa, bó rau, cuộn giấy, mẹ nó viết vào tờ giấy, đưa tiền rồi nhờ nó đạp xe ra tiệm tạp hóa ở đầu đường gần nhà mua cho bà. Ông chủ tiệm tạp hóa biết nó từ bé và biết rõ hoàn cảnh hiện tại của bố mẹ nó nên bao giờ cũng nhiệt tình giúp mỗi khi nó ra mua đồ. Bà Phan trầm nghĩ, cũng may mà có thằng Ngọc, cũng may mà trời cho nó to lớn có sức khỏe; bằng không, chẳng sao mà bà có thể lo cho ông Phan như thế này được - nhất là những lúc phải bế ông từ chỗ này đến chỗ khác. Ông bà Phan đã nhiều lúc tự hỏi không hiểu vì nó quá khờ khạo, quá Ngọc, hay vì nó thật tâm thương ông bà nên đã không nhận ra hoặc không ghê tởm sự thối tha bản thủ mỗi khi làm vệ sinh, thay tã cho bố nó?

Ông Phan sống trong tình trạng này được ba năm thì sức khỏe yếu dần. Mặc dầu vẫn được chăm sóc kỹ lưỡng, ông thường xuyên bị lở loét, sung phổi, cao áp huyết, và những bệnh liên quan đến hô hấp. Gia đình hai đứa con lớn, vì nhiều vấn đề, ít khi về thăm ông bà. Những kỳ vọng mà ông bà đã đặt vào Lân và Lan mười mấy năm trước chắc sẽ không bao giờ thành sự thật! Sự chu đáo của bà Phan và của thằng Ngọc có làm cho ông vui nhưng cũng không thể nào xóa đi được sự tuyệt vọng mỗi khi ông nghĩ về bệnh tật của mình! Ông biết bà Phan và thằng Ngọc, qua con mắt trìu mến ngây thơ của nó, vẫn muốn ông hiện hữu trên đời này. Mặc dầu vất vả trăm bề nhưng vợ ông và thằng Ngọc không bao giờ than van khi phải giúp đỡ hầu hạ ông. Những năm tháng nằm liệt trên giường bệnh, ông đã hiểu rõ và nhận ra đâu là nghĩa, đâu là

hiếu. Ông nhận ra rằng thằng Ngốc không phải là gánh nặng mà ngược lại nó là người con duy nhất đã, đang, và sẽ gánh những gánh nặng cho ông bà.

Trong một đêm trần trọc, nằm ôn lại những ngọt bùi cay đắng của cuộc đời, ông bà Phan nhận ra rằng trong cuộc đời gần 30 năm, họ chưa thấy thằng Ngốc đòi hỏi bất cứ điều gì. Chưa bao giờ nó đòi hỏi ông bà, hay những người chung quanh, phải như thế này, phải như thế nọ. Trong con người bao dung, trong ánh mắt thơ ngây, nụ cười nhân ái, hình như có lúc nó đã gián tiếp nói với ông bà rằng, “con không phải là đứa trẻ thông minh, lanh lợi, như bố mẹ mong muốn. Nhưng con là con của bố, là con của mẹ. Con không chọn để được sinh ra làm một thằng ‘Ngốc’, ngay cả cái tên ‘Ngốc’ cũng do người ta gán cho con chứ không phải do con chọn. Vậy con xin bố mẹ thương và chấp nhận con như con thương và chấp nhận bố mẹ...” Ông bà Phan nhìn nhau ứa nước mắt. Phải rồi, cả đời, thằng Ngốc đã cho nhiều hơn nhận. Nó cho mà không bao giờ đòi hỏi một điều kiện. Tình yêu mà nó dành cho mọi người là một tình yêu tuyệt đối, chân thật, không vụ lợi. Trong tim của thằng Ngốc chất chứa tình yêu của vị thánh hiền. Nó đã dạy cho ông bà bài học tình yêu. Qua sự bao dung của nó, người chung quanh, nếu để ý, sẽ nhận ra rằng, con người khôn hay ngốc, sang hay hèn, đều có những nét đẹp (hoặc xấu) của riêng họ.

Cuối cùng cái ngày đó cũng phải tới! Mẹ nó nhờ nó ngồi trên chiếc ghế bên cạnh giường rồi đưa tay vào nâng đầu bố dậy để ông dễ thở. Ông Phan biết là ông sắp từ bỏ những gì thân yêu nhất. Trong hơi thở mong manh, ông nhìn bà Phan và nhìn thằng Ngốc trần trối:

- Cám ơn em... cám ơn con! Anh... có... một điều muốn... nói... với em. Từ nay... em... và... các con... đừng gọi...Long là... thằng... Ngốc... nữa... Gọi nó... là... Ngọc. Nó là... viên... Ngọc quý!

Trong tiếng nức nở của bà Phan và trên cánh tay êm ấm của thằng Ngọc, ông trút hơi thở cuối cùng.

Gia đình Lân và Lan vẫn chưa về đến nơi!

Đình Công Bình